

**ՀՀ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆԱԿԻ
ՄԱԿԱՐԴԱԿՆԵՐԻ (ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ) ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐԸ**

ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿ (ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄ)		1-ԻՆ (ԲԱԿԱԼԱՎՐ)	2-ԲԴ (ՄԱԳԻՍՏՐՈՍ)	3-ԲԴ (ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒ)
Որակավորման ընդհանուր նկարագիրը (բնորոշումը)		Առաջին մակարդակի որակավորում է շնորհվում անձանց, ովքեր ունեն համակողմանի և համակարգված գիտելիք և կարողություններ մի շարք ոլորտներում մասնագիտական աշխատանք կատարելու և (կամ) ուսումնառությունը շարունակելու համար:	Երկրորդ մակարդակի որակավորում է շնորհվում անձանց, ովքեր ունեն ոլորտի խոր մասնագիտացված գիտելիք և կարողություններ մասնագիտական գործունեություն և հետազոտություն իրականացնելու և (կամ) ուսումնառությունը շարունակելու համար:	Երրորդ մակարդակի որակավորում է շնորհվում անձանց, ովքեր ունեն խոր և համալիր գիտելիք ու հատուկ հետազոտական կարողություններ գիտության կամ մասնագիտական գործունեության մեկ կամ մի քանի փոխհատվող ոլորտներում գիտելիքն ընդլայնելու և (կամ) նոր գիտելիք ստեղծելու համար:
ԳԻՏԵԼԻՔ	1. Գիտելիք և իմացություն	Դրսևորում է մասնագիտական աշխատանքի կամ ուսումնառության ոլորտի արդի և հիմնարար հասկացությունների, տեսությունների ու մեթոդների իմացություն և առաջադեմ գիտելիք:	- Դրսևորում է խորը մասնագիտացված գիտելիք, այդ թվում՝ սլյալ ոլորտի վերջին ձեռքբերումների վերաբերյալ, որը կիրառում է ուսումնառության, աշխատանքի և հետազոտության ընթացքում: - Դրսևորում է սլյալ մասնագիտական բնագավառի և հարակից ոլորտների տեսությունների, առաջավոր սկզբունքների ու մեթոդների խորը իմացություն:	- Դրսևորում է առաջադեմ գիտելիք մասնագիտական բնագավառից և հարակից ոլորտներից, որը կիրառում է գիտական հետազոտությունների և աշխատանքի ընթացքում: - Դրսևորում է մասնագիտական բնագավառի և հարակից ոլորտների նորագույն տեսությունների, մոտեցումների, նորագույն վարկածների և գիտահետազոտական մեթոդների համընդգրկուն և խոր իմացություն:

ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	2. Գիտելիքի և իմացության կիրառում	Կարող է կիրառել ձեռքբերած գիտելիքը և իմացությունը, ոլորտի հիմնարար սկզբունքները և մեթոդները՝ մասնագիտական աշխատանքի կամ ուսումնասիրության ընթացքում ծագած խնդիրները լուծելու համար:	Կարող է կիրառել ձեռքբերած գիտելիքը և իմացությունը, մասնագիտական և/կամ միջմասնագիտական ոլորտների առաջավոր սկզբունքները և մեթոդները՝ նոր և անձանոթ իրադրություններում տեսական ու գործնական բարդ խնդիրներ լուծելու, հետազոտական ու նորարարական գործունեություն իրականացնելու համար:	Կարող է կիրառել ձեռքբերած գիտելիքը և իմացությունը, բնագավառի հայեցակարգային սկզբունքները և առաջավոր մեթոդները՝ գիտական հետազոտություններ պլանավորելու և իրականացնելու, բարդ տեսական ու գործնական խնդիրներին նորարարական լուծումներ առաջադրելու համար:
	3. Հաղորդակցման, SՀS և տվյալների հետ աշխատելու կարողություններ	- Կարող է մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը ներկայացնել և բացատրել տվյալ ոլորտին առնչվող տեղեկատվություն, փաստարկներ, գաղափարներ, խնդիրներ և դրանց լուծումները: - Կարող է կիրառել SՀS-ներ մասնագիտական ոլորտում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքն արագացնելու համար: - Կարող է հավաքագրել, մշակել, վերլուծել և մեկնաբանել մասնագիտական ոլորտին առնչվող քանակական և որակական տվյալներ՝ հիմնավորված դատողություններ անելու համար:	- Կարող է կիրառել մասնագիտական հաղորդակցման միջոցները մասնագիտական և ոչ մասնագիտական լայն հանրությանը հստակ ու համակարգված ներկայացնելու և բացատրելու իր եզրահանգումները, համապատասխան հիմնավորումներն ու հետազոտության արդյունքները: - Կարող է վարժ կիրառել SՀS-ներ մասնագիտական և (կամ) միջմասնագիտական ոլորտներում նոր և բարդ խնդիրներ լուծելու և հետազոտությունների կատարմանը օժանդակելու համար: - Կարող է վերլուծել և գնահատել մասնագիտական և (կամ) միջմասնագիտական ոլորտներին առնչվող քանակական ու որակական տվյալներ ոչ ամբողջական կամ սահմանափակ տեղեկատվության պայմաններում եզրահանգումներ անելու և որոշումներ կայացնելու նպատակով:	- Կարող է կիրառել առաջավոր սկզբունքներ և մեթոդներ գիտական շրջանակներին և լայն հանրությանը բազմակողմանիորեն ներկայացնելու և մեկնաբանելու նոր և բարդ տեսական ու գործնական խնդիրներ ու հետազոտության արդյունքներ: - Կարող է համակողմանի կիրառել SՀS-ներ գիտական հետազոտություն կատարելու և նոր գիտելիք ստեղծելու համար: - Կարող է գնահատել և վերափոխել փոխկապակցված տարբեր ոլորտներից ստացած մեծածավալ քանակական ու որակական տվյալներ բարդ և համալիր գաղափարներ առաջադրելու և նոր գիտելիք ստեղծելու համար:

	4. Ընդհանրական իմացական կարողություններ (ներառյալ դատողություններ անելը)	• Կարող է վերլուծել և անել եզրահանգումներ՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերել ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:	• Կարող է հետազոտել մասնագիտական ոլորտի հիմնախնդիրները և տալ նորարարական ու ստեղծագործական լուծումներ, ինչպես նաև առաջադրել ոլորտի գիտելիքի և պրակտիկայի ընդլայնմանը միտված արդիական գաղափարներ ու մոտեցումներ:	• Կարող է առաջադրել նոր, բարդ և վերացական գաղափարներ, տալ և (կամ) ներկայացնել առկա տեղեկատվության ու հիմնախնդիրների նոր և ինքնատիպ մեկնաբանություններ՝ հիմնվելով գիտական հետազոտության արդյունքների գնահատման վրա: • Կարող է պլանավորել և իրականացնել ինքնատիպ հետազոտություն, տեսության վերածել վերջինիս արդյունքները, որոնք հանդիսանալով ներդրում գիտության և (կամ) մասնագիտական գործունեության ոլորտում, տպագրվում են ազգային և միջազգային գրախոսվող հրատարակություններում:

ՀԱՏՈՒՄՑՈՒՆՆԵՐ	5. Ինքնուրույնություն և պատասխանատվություն (ներառյալ սովորելու կարողությունները)	• Կարող է ծավալել լիարժեք մասնագիտական գործունեություն, կառավարել մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, կայացնել ինքնուրույն որոշումներ: • Կարող է կառավարել աշխատանքային թիմ և պատասխանատվություն ստանձնել նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: • Ունակ է բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և (կամ) կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար: • Ունակ է ստանձնելու անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, հետամուտ լինելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը և ազգային ու համամարդկային արժեքների տարածմանը:	• Կարող է մասնագիտացման և (կամ) ուսումնառության ոլորտում ծավալել գործունեություն, որը պահանջում է բարդ և անձանոթ աշխատանքային իրադրությունների կառավարման ու վերափոխման ռազմավարական նոր մոտեցումներ: • Կարող է ստեղծել և ղեկավարել մասնագիտական կամ հետազոտական թիմ և պատասխանատվություն ստանձնել նրա անդամների մասնագիտական առաջընթացի համար: • Ունակ է գնահատելու իր կրթական պահանջունքներն ու մասնագիտական զարգացման կարիքները ուսումնառությունը տարբեր միջավայրերում շարունակելու նպատակով: • Ունակ է նպաստելու քաղաքացիական հասարակության զարգացմանը, գուգակցելու ազգային արժեհամակարգը համամարդկային արժեքների հետ:	• Կարող է գիտակրթական և մասնագիտական առաջատար ոլորտներում նախաձեռնել և ղեկավարել համալիր նորարարական գործընթացներ՝ դրսևորելով գիտական և մասնագիտական բարեխղճություն և ինքնուրույնություն: • Կարող է ստեղծել և ղեկավարել գիտահետազոտական կամ մասնագիտական թիմ և նպաստել նրա անդամների հետազոտական առաջընթացին: • Ունակ է խթանելու հասարակության գիտական, տեխնոլոգիական, սոցիալական կամ մշակութային առաջընթացը գիտակրթական և մասնագիտական ոլորտներում: • Ունակ է նպաստելու գիտության, ազգի և պետության կայուն զարգացմանը՝ պաշտպանելով ազգային և համամարդկային արժեքները:
Ուսումնառության ծավալը ECTS կրեդիտներով	180-240	60-120	180	